

Γ. ΔΙΚΟΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ (1880-1909)

1. Η εδραίωση του δικομματισμού

1875-1880: Μεταβατική περίοδος.

1879: Κανένα κόμμα δεν κέρδισε κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

1884: Τρικούπης και Δηλιγιάννης κερδίζουν 92,2% των εδρών.
Το κοινοβουλευτικό σύστημα και ο δικομματισμός θεμελιώθηκαν.

Τρικούπικό κόμμα:

Πρόγραμμα: Ήδη από το 1875 παρουσίασε πρόγραμμα εκσυγχρονισμού κοντά στις αντιλήψεις του Κουμουνδούρου.

Προέβλεπε:

1. Δημιουργία κράτους δικαίου.
2. Εξορθολογισμό της διοίκησης, με καθορισμό των δημοσίων υπαλλήλων ώστε να υπάρχει αξιοκρατία και όχι ευνοιοκρατία.
3. Ανάπτυξη της οικονομίας.
4. Ενίσχυση γεωργίας.
5. Βελτίωση άμυνας.
6. Βελτίωση της υποδομής (κυρίως το συγκοινωνιακό δίκτυο της χώρας).

Προσπάθεια για την υλοποίηση:

- A. 1.** Οργανωτικές μεταβολές.
2. Βελτίωση των οικονομικών του κράτους με: **α.** Αύξηση των φόρων. **β.** Σύναψη δανείων.
B. Παροχή κινήτρων στην ιδιωτική πρωτοβουλία για επενδύσεις.

Αποτελέσματα: Εξάντληση φορολογουμένων και επιβράδυνση προϋπολογισμού.

1893: Το κράτος κήρυξε πτώχευση.

Χαρίλαος Τρικούπης φορέας αιτημάτων για λήψη μέτρων από το δημόσιο:

Μέχρι το 1870 το κράτος έδινε δουλειά, εξασφάλιζε θέσεις εργασίας στο δημόσιο και δυνατότητα κοινωνικής ανέλιξης, εφόσον οι ανώτατοι υπάλληλοι έπαιρναν μισθούς πολύ υψηλούς. Οι άνθρωποι απευθύνονταν στο κράτος για να καταλάβουν μια θέση στο δημόσιο.

Με τον εκχρηματισμό της οικονομίας δημιουργήθηκαν κοινωνικά στρώματα (τραπεζίτες, χρηματιστές, βιομήχανοι, τσιφλικάδες Θεσσαλίας κ.λπ.) τα οποία πλέον δεν ζητούσαν διορισμό στο δημόσιο αλλά ήθελαν οι αρμόδιοι να πάρουν μέτρα τα οποία θα ευνοούσαν τα συμφέροντά τους. Φορέας αυτών των αιτημάτων είναι ο Χαρίλαος Τρικούπης.

Τα δύο κόμματα:	Δηλιγιαννικό	Τρικούπικό
Ηγέτες:	Θεόδωρος Δηλιγιάννης	Χαρίλαος Τρικούπης
Εξουσία:	Δεν δεχόταν το χωρισμό των εξουσιών και στόχευε στη συγκέντρωση και τον έλεγχο τους από το κόμμα.	Υποστήριζε το χωρισμό των εξουσιών.
Κράτος:	Υποστήριζε ένα κράτος κοινωνικής αλληλεγγύης και επέκρινε το κοινωνικό κόστος του εκσυγχρονισμού. Ζητούσε κοινωνική δικαιοσύνη, ζητούσε να μειωθούν οι φόροι, ήθελε να δοθούν οι ευκαιρίες στους οπαδούς του για να καταλάβουν θέσεις στο δημόσιο.	Θεωρούσε το κράτος ως μοχλό της οικονομικής ανάπτυξης και επεδίωκε τον εκσυγχρονισμό με κάθε κόστος.
Η μεγάλη ιδιοκτησία στη Θεσσαλία:	Προσπάθησαν να δώσουν γη στους αγρότες (χωρίς να το κατορθώσουν) και πήραν μέτρα για να καλυτερέψουν τη θέση των αγροτών.	Υποστήριζε τους μεγαλογαιοκτήμονες.
Οικονομία:	Ήταν αντίθετος με το τυχודιωκτικό χρηματιστικό κεφάλαιο και υποστήριζε μια αργή οικονομική ανάπτυξη που βασιζόταν σε παραδοσιακές παραγωγικές δραστηριότητες.	Υποστήριζε το χρηματιστικό κεφάλαιο.